

Motion till riksdagen 2025/26:3958

av Rickard Nordin m.fl. (C)

med anledning av skr. 2025/26:153 Riksrevisionens rapport om internationella klimatinsatser

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fasa ut användandet av internationella utsläppskrediter till förmån för inhemska åtgärder för minskade fossila utsläpp och permanent upptag och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Regeringen har i skrivelse 2025/26:153 redovisat sin bedömning av Riksrevisionens rapport Internationella klimatinsatser – otydliga mål och osäkra utfall (RiR 2025:28). Rapporten är en förödande granskning av statens arbete med att förvärva internationella utsläppskrediter, en av de s.k. kompletterande åtgärder som regeringen förlitar sig på för att nå Sveriges klimatmål. Rapporten illustrerar tydligt hur regeringens försök att köpa sig fria från sina klimatpolitiska misslyckanden på hemmaplan är direkt ihåliga.

Riksrevisionens slutsatser pekar på allvarliga systemfel

Riksrevisionens granskning bekräftar en bild av ett system med fundamentala brister. Det är djupt oroande att en åtgärd som i regeringens klimathandlingsplan beskrivs som nödvändig för att nå klimatmålet till 2045 vilar på en så osäker grund.

Regeringens styrning av Energimyndigheten saknar tydliga och mätbara mål. Det gör att regeringen inte kan bedöma om insatserna i tillräcklig omfattning bidrar till klimatmålen för 2030, 2040 och 2045.

En stor andel av de granskade projekten blir försenade, levererar färre utsläppskrediter än avtalat eller avslutas helt utan resultat. Varken regeringen eller Energimyndigheten har tagit ett helhetsgrepp för att följa upp och utvärdera insatsernas måluppfyllelse.

Uppföljningen av projektens bidrag till hållbar utveckling bedöms som svag och Energimyndighetens återrapportering ger inte en helt rättvisande bild av verksamheten.

Ett grundläggande problem är att säkerställa att utsläppsminskningarna är additionella, dvs. att de inte skulle ha skett utan den svenska finansieringen. Erfarenheter från Kyoto-protokollets mekanism CDM visar att en betydande andel av projekten sannolikt inte var additionella, vilket i praktiken kan ha lett till en nettoökning av de globala utsläppen.

Trots denna allvarliga kritik väljer regeringen i sin skrivelse att endast ”delvis” instämma i Riksrevisionens rekommendationer. Regeringen menar att det i nuläget är svårt att följa rekommendationen om en tydligare målstyrning, med hänvisning till att marknaden för utsläppshandel under Parisavtalet är i ett tidigt skede.

Detta är en ansvarslös hållning. Just osäkerheten på marknaden borde vara ett skäl att inte göra sig beroende av den, utan i stället prioritera robusta och verifierbara utsläppsminskningar på hemmaplan. Att förlita sig på ett instrument med så omfattande och väldokumenterade brister för att nå Sveriges klimatmål är inte en ansvarsfull eller trovärdig klimatpolitik.

Klimatkrisen kräver åtgärder vars effekter är säkerställda och transparenta. De internationella utsläppskrediterna, så som systemet fungerar idag, uppfyller inte dessa krav. Det är anmärkningsvärt att regeringen, trots att Riksrevisionen så tydligt pekar på att det inte går att avgöra om insatserna bidrar tillräckligt till klimatmålen, ändå fortsätter att framhålla dem som en viktig del av klimatpolitiken.

Klimatkompensation får aldrig ersätta viktiga satsningar på att förebygga nya utsläpp. Fokus på att förebygga och minska utsläppen nationellt och internationellt måste alltid vara prioriterat. Därför är det beklagligt att regeringen använder klimatkompensation för att undvika satsningar på hemmaplan.

Med anledning av ovanstående bör riksdagen rikta ett tillkännagivande till regeringen om att fasa ut användandet av sådana utsläppskrediter till förmån för inhemska åtgärder för minskade fossila utsläpp och permanenta upptag av växthusgaser.

Rickard Nordin (C)

Stina Larsson (C)

Anders Karlsson (C)

Helena Lindahl (C)